

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társai és Hornál. Brnóban: Stern M.

Nyiltér petüora 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai önszolgálati szövetség”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

A csáktornyai szépitő-egylet.

Két hete annak, hogy jeleztük, miszerint városunk több polgára értekezlet tartott abból a célból, hogy Csáktornyan szépitő-egyletet alakítsion.

A szépitő-egylet célja: városunk szépitése. A szomszéd Stayerország legkisebb városkájának van szépitő-egyesülete. A vendéglőkben elhelyezett perselyek, tagsági díjak, mulatságok jövedelmei stb. szolgáltatják a szépitő-egyesület céljaihoz az anyagi erőt. Apró kis stayer városkákban, mint p. o. Wöllan, Fridau, Gonubicz sat., sőt falvakban is láttuk a szépitő egyesület tevékenységének erőteljes nyomait. Itt egy lérség befalította, ott a templom környéke virágokkal beültetve, amott az utca mindennap lesöpörve, a házak külseje tisztán tartva; az utak s utcák szélein fák, a közeli erdőbe vezető ösvények, utak távolabbi helyeken utmulató jelek, padok sat. mind a szépitő-egylet tanúbizonyságai.

Tanulni, senkitől sem szépigyen! Tanuljunk szomszédainktól! Városunk kicsi, de bir mindazon kellékekkel, melyek egy szépitő-egyesület működésének tág terület biztosítanak. Ott van a vasutra, a temetőbe, Szt.-Ilozára vezető út, itt vannak utcáink, tereink, a hol a fasorok, itt-ott egy-egy fenyő, vagy tuha-csoport városunkat az idegen, meg magunk előtt is szerfölött emelné. A sokat emlegetett park

kérdését is ez az egyesület van hivatalos megoldani

Aztán van nekünk Muraköz felső vidékünk, mely a maga nemében riiktija pártját. Tegyük ezt a vidéket a turistáknak hozzáférhetővé! Eljárunk messze földre, hogy gyönyörködjünk a természetben, s nem vesszük észre itthon azt a szép muraközi hegycsoportot a melyről szebb a kilátás a Stayerba, Muraköz alsó vidékére. A Dráva s a Mura mentére, mint p. o. a cillii Annen Sitzről a híres Saan-völgyébe! Egy Szent-György, Szent-Margit, Bocskai, Bánfi, Sztanetincez, Robadi sat. megérdemlik, hogy a turista felkeresse. Hajdan mikor még a vasutak nem házózták be az országot, világot, Muraköz hegyvidéke országos nagyjaink mulató s nyaraló helye volt. Tanúbizonyságai ennek a hegyvidéknek nagy számban levő s már pusztulásnak induló nemesi kuriák szőlőhegyek, a hegy-csucsok nevei. S nem tanúbizonyságai egyuttal mindezek a dolgok annak, hogy a Csáktornyan létesítendő szépitő-egyesületnek szép és nemes feladata jut a város határain túl is?!

Önérdem nélküli jóakarát vezérli az eszme élén állókat, azért nem hisszük, hogy városunk polgársága között akadna egy is, a ki szivesen ne állana be az alakulandó egyesületbe. Már is, az első héten a kibocsátott iveken száznál többen iratkoztak alá tagokul s így remélhető, hogy

városunk szépitő egyesülete már néhány nap mulva elkezdheti áldásos munkálkodását.

Tájékozásul az egyesület alapszabályainak tervezetéből közöljük a következőket:

1. §. Az egylet czime: „Csáktornyai Szépitő Egylet.”

2. §. Az egylet pecsétje: „Csáktornyai Szépitő Egylet” körirattal, közepén Csáktornya város czimerével.

3. §. Az egylet célja: a városban és környékén utcák, utak, gyalogjárók rendezése, befalítása, csatornázása, séták és kiránduló helyek létesítése és fenntartása; végre a város lakóinak és a vidékieknek kényelmé e s ültülésére szolgáló egyéb intézkedések.

4. §. Az egylet célját elérni törekszik:

a) az által hogy általában a jó izlés fejlesztésére közreműködik, de egyszersmind a szétlő esetre testületeket és magánosokat tervek és tanácsadás által az utcák és terek csinosítására és tisztítására buzdítja

b) az által, hogy a városi képviselő-testület tudta és beleegyezése mellett saját anyagi erejével viszi keresztül terveit.

5. §. A kitűzött cél elérésének eszközei:

a) A városi hatóság erkölcsi és anyagi támogatása

b) Rendes tagsági díjak.

A „Muraköz” tárczája

Kéziratok.

Voltaképpen a meg nem jelent kéziratok mit sem jelentenek, mert elvégre minden kézirat nem jelent meg, csak róla mustrálják — Jókai szava szerint — a „közkalonák a kultura parlagán”, vagyis a nyomdások az ólombetűket s így nyájas olvasóm te reggel nem is kéziratot betűzől, de a garmondok szorított vagy megritkított sorait, itt-ott beleszórdítva a kompaktok ideget kavarró lázával, ha teszen — Mitánról van szó.

Pedig hatalmasabb volna, ha a kéziratokat kapnád meg. Erről alapos és bájos fogalmat szerezned arról, hogy milyen örületes házban születik meg a lap; csak itt ott kapnál valamennyire is nem hieroglifikokat, de a legtöbb esetben eligazodhatlan szarkalábakat.

Szerencsére a nyomda mindent dőlőre visz s hogy mégis fogalmakat szerezze e kéziratokról, eme néhány sor tájékoztató volt.

Gyönyörű kéziratok két irónknak van, Jókainak és Murainak. A kéziratok gyönyörűségét tenzik gyöngyszemekhez hasonló betűik, melyek között lapok és lapok után nincs egy firkaczkorrekkező se. Biztosra vezetem, hogy Jókai a „Tengerszemű hölgyet”, Murai a „Hu-

szárszerelmet” korrekcezió nélkül írták, oly fejelemzett tolluk van, s ha ezen végtelenül csodálkosom, Murait bámulom még jobban, a ki máig is hirdapírói asztalánál dolgozván, szinte bihetetlenleg meg tudja őrizni — sígmáját. A korrekcezió tulzott aggodalmi késleltetik „Romhányit.” Legalább mint Gyulai Pátról ellenségei kürtölik, a skrupulozitások elképzelhetetlen nemivel fogalmaz egy lakás-kiadásról való, kapura szegezendő cédulát; fogalmazványa úgy néz ki, mind a gyökvonás alá került numerusok, szó hátán szó; majdnem akként, mint a Sztérényi József tanár és természettudományi író kéziratán. Egy mulatságos esetet, mely az ő kéziratát oly eredetien jellemzi, ezen alkalmából el nem hallgathatok.

Amaz időben szerénységem volt, megbizva a nyomdai korrekkturával. A Sztérényi-féle tárczában különösen lelkekre kötötték, hogy alaposan tágítsak a pupillámon s nézzek meg mindent betűre. Emberfeletti feladat néztem is, s mégis „I l u s” helyett másnap így jött a lapban „h u s”, a miert a szerző ur halálra keresett, mert e szóval valamelyes „I l u s k á t” óhajtott figyelmessé tenni, a „h u s k a” pedig a kaczagásig eferditette ezt a gyöngéd passzusát a — tudományos apróságoknak.

De ha már benne vagyok a különös esetek regisztrálásában, egy még mulatságosabb esetet nem hagyhatok említés nélkül.

A korrekczió-egyletnek bálja volt a „Kereszt”-ben. A bálon mulatót a híressé lett kis színésznő — Frank Boriska, a ki most ah mily messze hallgatja a tenger mormogását.

A lapkorrekceziót egy bálban mulató jó cimborám helyett magam teljesítém, barátom egyébként szerelmi rügyeket csirázatotot riporterri lobbanékony kebelében a Boriska iránt, hűben emlékszem, hogy (oh! mily madonnaszertű ölmagaszertű arccsal jelentette.) a szerkesztő különös kegyéből a színházi referádával is ő bizatott meg. Boriskának amaz estén igen aprócska szerep jutott, de az semiben sergátolta a fellengző hosszú ismertetőjét. A többi között „b a b a”-képenk jelezte a fiók-dívát, de sajna . . . a nyomda őrdőge fátyolt vont szemem elé s másnap a városban szélitiben arról beszéltek. mennyire találó a kritika. hogy — „bakaképpü” Boris.

Ez a referáda elsől az ő kezébe került, ott a piymallatnak húzódd dáriddön, képzelmehi a — tabló s szokat a tragikus verseket, a mik obbji keletkeztenek s a mik idáig szintén — meg nem jelent kéziratok.

Aránylag legszebb kéziratok a kölöknek van. Talán ebben is Petőfi utánózzák, vagy a költő forma, kényelmesebb gondosabb munkát igényel, dntese el az olvasó. Költőink közt egy kaligrafusunk is van: Kiss József. Az ő versének autogrammjá egy kész illusztráció. Gyönyörű góth betűk pompás formában. Már Bartókának a verse az ő izgatott temperatúrát bizonyítja. A szavakat elkapkodja, tollban felejtji, sőt nincsen — malacok nélkül se.

Soha azonban különösebb kéziratot, mint

c) Adományok és ajándékok.

d) Az egylet javára rendezett mulatságok jövedelmei.

6. §. Az egylet tagja lehet minden tisztességes és fedhellen életű férfi és nő.

a) Tiszteletbeli-tag az, kit a közgyűlés az egylet körül szerzett érdemeinek elismerésül megválaszt, ki azonban a kötelezett díjak fizetése alól fel van mentve.

b) Alapító-tag az, ki az egylet céljaira egyszersmindenkorra legalább 20 forintot az egylet pénztárába, mely 4 részletben is fizethető.

c) Rendes tag az, ki legalább havi 10 krajczár, esetleg nagyobb összeg fizetésére kötelezi magát, s azt havonként előre az egylet pénztárába befizeti.

7. §. A tagok kötelezettsége megszűnik:

a) ha az illető tag elhal,

b) ha a városból elköltözik s ki nem jelenti, hogy az egyletnek továbbra is tagja akar maradni,

c) ha az illető tag kilépését a választmányok azon év május 1 ig bejelenti, melyben a kilépés történik.

8. §. Az egylet hatóságai: a közgyűlés, a választmány és egyes teendők végrehajtására kiküldött bizottságok.

9. §. A közgyűlés.

a) Közgyűlés minden évben legalább egyszer január hóban tartandó, de az elnöknek jogában áll azt bármikor összehívni; 10 tagnak írásban benyújtott kérésére pedig köteles összehívni.

b) A közgyűlés határozatképes, ha a tagoknak legalább 1/3 része jelen van. Ha az első ízben egybehívott közgyűlés nem volna határozatképes, akkor a másodízben egybegyűlt tagok tekintet nélkül számukra, határozatképesek.

c) A közgyűlésen minden egyes tag egyenlő szavazati joggal bír.

d) A közgyűlés a tagok közül 3 évi tartamra választja az elnököt, jegyzőt, pénztárost s 10 választmányi tagot. A választás titkos szavazás útján történik.

az a csádi Ignác, a ki legalább is kétezer vezércikket vall a magának. Egy pillanatsal e esküdni mernél, hogy törökül van írva. Egy vidéki napilap, hova évvel előtt szintén cikkezett, egy szedőt csupán az ő kéziratának tartott, mert a többi nem tudott azon elmenni.

A minő szép gondolatok vezették az Irányi tollát, olyan formát is adott neki. Valóságos mézeskalácsul osztogatta ki őket az újságírók faktor az ő kéziratát legénysége között. Világos végig; betűk megosonitása, eltorzítása nélkül, és hozzá sokszor „spekkes,” a mi a nyomdászok napi imádsága, vagyis, hogy minél több kikezdéssel írott legyen.

Késztelenül azonban legveszedelmesebb fajtája a kéziratoknak azonban a külső világból érkezett ismeretlen kezek gondos kaligrafijára. Hosszu tapasztalat teszi bizonyossá, hogy a gondos kéziratok többnyire végtelen ürességet takarnak s így a legtöbb esetben „blindre a szerkesztői köztemetők holtjaitul mulnak ki, annyi meg annyi rémhalladék társaságában, szerkesztői — papirkosárban.

Asért szerelmet tápláló ifju lélek, ha „Hozzá,” „Neki” czimmet verset akarás elkövetni, valahogy ne tulságos illatos legyen a kéziratod s ne valami kaligrafikus betűt rajzold a kéziratodra.

Mert az kész veszedelem.

Vértessy László.

e) A közgyűlés hatáskörébe tartozik még:

1., a költségvetés helybenhagyása.

2., az évi számadások felülvizsgálására kiküldött 3 tagu bizottság megválasztása.

3., a számvizsgáló-bizottság és az évi jelentés meghallgatása után a felmentvény megadása.

4., Az alapszabályok módosítása és az egylet feloszlása iránti intézkedés.

10. §. A választmányt az elnök, alelnök, pénztáros, jegyző és a 10 választmányi tag képezi.

Hatáskörében tartozik a közgyűlésnek fenntartott ügyeken kívül minden más ügyben intézkedni; jogában áll egyes munkálatok végrehajtására a maga kebeléből, esetleg más szakértők meghívásával bizottságokat kiküldeni.

Üléseit a szükséghez képest tartja. Melyeket az elnök hív össze, de a választmány 3 tagjának kivására köteles az elnök bármikor összehívni. Határozatképes az ülés, ha az elnökön kívül 5 választmányi tag (beleértve a tisztviselőket is) jelen van.

11. §. Az egylet tisztviselői és a választmányi tagok fizetésre, vagy tiszteletdíjra nem számíthatnak.

12. §. Az elnök, vagy annak akadályozása esetén az alelnök képviseli az egyletet; ő őrzi annak pecsétjét a köz- és választmányi üléseken elnököl és a kiadásokat utalványozza.

A gyűléseken rendszerint nem, csakis kétes esetekben szavaz. Gondoskodik, hogy az általa és a jegyző által aláírt jegyzőkönyvek hitelesíttessenek.

13. §. A pénztáros anyagi felelőséggel kezeli az egylet vagyonát; beszédi havonként a tagsági-díjakat s kifizeti az elnök által utalványozott összegeket. Hagyományok, valamint 100 forint meghaladó pénzkészletek hasznos elhelyezéséről a választmány gondoskodik; jogában áll a választmányoknak a pénztár állapotáról bármikor meggyőződést szerezni.

14. §. A jegyző vezeti a gyűlések jegyzőkönyveit, teljesíti az egylet összes levelezéseit és az egylet levéltárát őrzi.

15. §. Az egylet közgyűlése védnököt is választhat, kinek tisztje mindaddig tart, míg az egylet fenn áll, vagy míg az illető azt megtartani hajlandó. Jogában áll, minden köz- és választmányi ülésen résztvenni, ott szavazni, az egylet iratait, kezelését megtekinteni; miért is minden gyűlésre meghívandó

Különfélék.

Kérelem Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek a második negyed alkalomával előfizetéseiket megújítani s a hátralékokat beküldeni!

— **Kántortanítóválasztás.** A dekanoveczi, újrasedésben volt kántortanítói állásra múlt hó 28-án Tirzai Kálmán ugyanottani segédtanító választatott meg.

— **Előkelő esküvő** ment végbe f. hó 2-án Sümegen. Ezen napon vette oltárhoz — városunk által is előnyösen ismert és közszeretettel álló — dr. Bárdi György sümegi kir. közjegyző a bájos és kedves

Eitner Annuskát, Eitner Sándor sümegi földbirtokos, Zala-Szt.-Gróth volt országgyűlési képviselőjének és neje Rotter Juliának leányát. Nagy és díszes násznép és a templomot zsufolásig megtöltő közönség vett részt az egyházi szertartáson, melyet Mild Mihály sümegi prépost-plébános végzett s adta áldását az új párnak. Koszorus leányok voltak a menyasszony unoka nővérei: Hubinszky Nelli, Ehardt Mariska Záraegerszgről, Fehér Neli, Kispártomból és Glasz Ilonka Zala-fáról. Pompás lakoma és reggelig tartó mulatság, táncz az örömszüők uri házánál fejezte be az ünnepeket. Tartós boldogságot és szerencsét kívánunk az új párnak.

— **Az első-dombori olvasókör** f. hó 8-án a légrádi evangélikus templomban tartott isteni tiszteletlen róttá le kegyeletét a nemzet nagy halottja iránt. A gyászistentisztelet a „Haza szeretetéről” című bánatos énekkel kezdődött, utána Szilvágyi Gyula evangélikus lelkész megindító hazafias beszédben emlékezett meg a nagy elhunytól. Végül mindnyájan a himnusz énekeltek el állva.

— **Betörés és lopás.** Kontrecz Lénárd alsó pusztákoveczi lakos kamráját e hó 6-án éjjel ismeretlen egyének feltörték s belőle nagy mennyiségű gabonát vittek el.

— **Megölet.** Hránecz Iván mura csányi lakos h. t. éves Zofa lánya e hó 4-én a szántóföldön többekkel fűvet szedett. A gyermekek tüzet raktak és melegedtek körül. A kis Zofa szerencsétlenül oly közel állt a tűzhöz, hogy ruháskája meggyulladt s testének súlyos égési sebei következtében e hó 8-án ki is szenvedett.

— **Csáktornya-ukki** vonalon május elsejétől kezdve gyorsított személyvonat fog közlekedni. Ez a gyorsított személyvonat csatlakozásba hozatik Kis-Czellen a Budapest-gráci gyorsvonattal.

— **Csáktornya-örház.** Mozgalom indult meg Csáktornya közönsége között, hogy a Perlaki utca végén lévő örháznál Csáktornya-örház elnevezésével vasúti megállóhely létesíttessék. A felhívás az aláírások gyűjtésére e napokban megindították, mire a város képviselőtestülete lesz hivatva ezen, a város fejlődésére és az utazó közönség kényelmére nézve tagadhatatlanul fontos ügyben a közigazgatási bizottsághoz petícionálni.

— **Csáktornya városnak** a képviselőtestülete elé terjesztendő 1893 évi számadásai szerint vagyoni kimutatása a következő: Bevétel 25,769 forint 75 1/2 krajczár, kiadás 35,314 forint 62 1/2 krajczár, pénztári maradvány 455 forint 13 krajczár; cselekvő vagyon 80,663 forint 25 krajczár, fizetési vagyon 437,825 forint 13 1/2 krajczár. — A községi, iskolai, szegényházi vagyon és a szegénypénztár számadásainak megvizsgálására Granicz Miksa, Hirschmann Leó, Nusy Mátyás, Szilvágyi Gyula és Ziegler Kálmán képviselőtestületi tagokból álló bizottság küldetett ki. — A városi gyalogjárók és kocsutak tartozására szükséges anyag beszerzésére 600 forint lett megszavazva; Ziegler Kálmán indítványára a közgazdasági viszonyok javítása és a marhatenyésztés emelése szempontjából kiváló, nemesebb fajú tenyésztő állatok beszerzését határozta el a képviselőtestület.

— **Sarközy Sándor** jeles magyar zenekara 1891 évi április hó 15-én — vasárnap — este 8 órakor a „Hattyú”-szálló helyiségében hangversenyt tart. A zenekar tagjai e helyen is kéri a t. közönség pártfogását.

— **Megyei hírek.** Keszthelyen a főutcát Kossuth-utcának nevezték el. — A Nagy-Kanisán levő délzalai tópartnak múlt évi nyeresége 357 drb. 10 frcos arany, 236 drb. cs. és kir. arany s 14 213 frt volt. — Balatonfüreden új ipartestület alakult. B. Fűrés és vidék ipartestülete czímmel, a tagok száma 211 iparos. A Keszthelybalsztgyörgyi vasut márcziusi bevételé 2724 frt 53 kr volt. — A tapolcai ipartestület elnökévé Moizer Ferencz, jegyzővé pedig Sebestyén Mihály választott meg.

— **Hazai hírek.** A polgári házaságról szóló javaslatot csütörtökön fogadta el általánosságban a képviselőház; a javaslat mellett 281 képviselő szavazott, ellene 106, az összes többség 175 szavazat. — A királyi könyveket (libri regii) Bécsből a napokban haza hozták s az ország levéltárban helyezték el. — Az Emke népiszkolai czélokra Kossuth nevét viselő 10 000 frtos alapítványt tett s a Kossuth szoborra 200 frtot adott. — Szabó József egyetemi tanár hó 10-én meghalt Bpsten. — Zágráb új érseke, Posilovic csütörtökön tette le az esküt Ő felsége kezébe. — A zágrábi pályaudvaron egy podgyász, melyben 3 kiló lőpor és fegyvertöltvények voltak, felrobant: két alkalmazott halálosan megsértült. — Zubovics Fedor kapitány afrikai utjából 10-én visszaérkezett.

— **(Kossuth Lajos †.)** Most, midőn a magyar szabadságharc halhatatlan apostola: Kossuth Lajos sirba szállott, a különféle vállalatok nemes versenyei kellnek egymással, hogy a nemzet nagy halottjának vonásait az utókor számára megörökítsék. Ezen képek közül különösen kiválik egy Kossuth Lajos és az aradi vértanúk megdicsőítése című allegorikai kép, mely Kozics Ferencz hazánkfa, birneves müncheni akadémiai festő eredeti festménye után husz színű remek olajnyomatú kivitelbe sokszorosítva lett. Ez a kép, melynek láttára imádatserű ihlet szállja meg a honfi keblet, oly díszesen és oly fenségesen örökíti meg allegorikus csoportzatban Kossuth Lajos és a 13 aradi vértanú halhatatlan alakjait, hogy méltó reá, miszerint azt minden magyar ember megszerezze és olátrképp gyanánt lakásának díszül meg őrizze. A kép háromféle nagyságban megrendelhető minden könyv- és műkereskedésben, vagyis közvetlenül Sebők Lipót műkereskedésében Budapesten, VI., Aradi utca 8. sz. következő árakon: az I. nagyságú, melynek hossza 95, szélessége 63 centiméter darabonként 4 frtba, — a II. nagyságú, melynek hossza 63, szélessége 43 centiméter, darabonként 2 frtba, — a III. nagyságú, melynek hossza 48, szélessége 32 centiméter, darabonként 1 frtba kerül.

— **Kossuth Lajos** hamvainak a csáktornyai pályaudvaron történt ünnepléses szétvételét ábrázoló, sikertült fényképek és fényfelvételek nagy 4-rd réti alakban — darabja 1 frt 50 kr. — Kapható: Fischel Fülöp helybeli könyvkereskedésében.

— **Tömeges öles villamossággal** Nagyobb városokban oly nagy tömegekben szállítják a gazdátlan kutyákat a rendőrséghez, hogy London és Párisban, a tulajdonosok által rövid időn belül el nem vitt állatokat gyors eltávolításuk végett, eddig egy légmentesen zárható kalitkába tették és abba szénasavat vezettek be, úgy hogy a kutyák gyorsan megfultak. E költséges

eljárás Londonban immár villamos kivézással lett helyettesítve; a szegény hazátlanok e czélból egy ketrecbe vitetnek, melynek talpzata sodronyszövetből van, mely egy dynamógép sarkosodronyaival áll összekötötésben. Ha a fémplózatba az áram bevezetetik, akkor az állatok oly erős villamos ütést szenvednek hogy a halál fájdalom nélkül azonnal beáll.

Palaczkok elcsarolásából, melyek élvezeti, vagy gyógyszer helyett mérges folyadékokat tartalmaztak, már sok baj származott; sajnálatos példa volt erre nézve legközelebb Angolországban Tyndal tanár halálal. Igen figyelemre méltó tehát az ango Jeffries javaslata, a ki oly mérgepalaczkokat szabadalmaztatott, melyek olyan belső beosztással bírnak, hogy a mérges folyadékoknak való helyén kívül, még egy második rekesztük van a megfelelő ellenmérge felvételére, úgy hogy balesetknél a segély rögtön kéznél van, míg különben az ellenmérge beszersére sok időt igényel, sőt gyakran alig lehetséges.

Közgazdaság.

** Az első magyar általános biztosító társaság hó 7-én tartotta évi rendes közgyűlését gróf Csekonics Endre elnökelete alatt az előtervezett igazgatósági jelentés konstátálta, hogy a lefolyt üzleti év a legkedvezőbbek egyike, melyet a társaság fennállása óta elért. Az üzlet folytonos haladásról és terjedéséről tanuskodik a tavalyi tüzosztályi díjbevétel, mely az 1892-ik évi 4,998.540 frt 76 krral szemben 5,165.901 13 krt, vagyis 167.560 frt 37 krnyi többletet tüntet föl; az ebben az üzletágban elért nyereség pedig az 1892. 277.300 frt 50 krajczárral szemben 328.614 frt 76 krra rug. A mérleg szerint a nyeresemény 1.234.237 frt 39 krt tett ki. A nyereseményt a következőképp osztották el: 50 százalék 239.280 frt 20 kr. után az életbiztosítottak nyereséményrésze 119.640 frt 10 kr., 10 százalék 1.233.159 frt 81 kr. után a külön tartalék részre 123.315 forint 98 krajczár 5q. 1.233.159 forint 81 kr. után igazgatósági nyeresemény-osztalékra 73.989 frt 58 kr. 3 százalék 1.233.159 frt 81 kr. után a tisztviselő nyereseményosztalékára 36.994 frt 79 kr., 2 százalék 1.233.159 frt 81 kr. után tisztviselő nyugdíjalapra 24.663 frt 19 kr. Az ezután fenmaradó 855.633 frt 75 krból minden részvény után 230 frtot, vagyis 690.000 forintot fizetnek ki, míg a fenmaradt 165.633 frt 75 krból pedig 9849 frt 73 krt az id-í rendkívüli közhasznuczélú adakozások fedezésére tartalékba helyeznek és a végre fenmaradt 156.684 frt 2 krt a külön tartalék további gyarapítására utalják át, mely ezzel 280.000 forintra rug. A Magyar francia biztosító részvénytársaság részvényeire vonatkozólag az igazgatósági jelentés felelmi, hogy a részvényeket az 1893. január 13-iki rendkívüli közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján vásárolták. Az ekként a társaság érdekkörébe vont magyar francia biztosító részvénytársaság élére állított új igazgatóság már eddig is sikeres tevékenységet fejtett ki abban az irányban, hogy e társaság ügyvitelében is ugyanazok a takarékosági és üzleti elvek gyökeresedjenek meg, a melyek az általános biztosító társaságnál annyira beváltak. A társaság ez évben jótékonyczéla 10.575 frtot szavazott meg, mely összegből 5000 frt a honvédtisztek leány-árvaházának, 2500—2500 frt pedig Kossuth szobrára és a milleneumi kiállítás költségeire jut. A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette

és úgy az igazgatóságnak mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta, mire a közgyűlés véget ért.

CSARNOK.

„A magyar nemzet gyász-dala.”
(Szövegét és zenéjét írta: Dankó Pista.)

Megjelent Valentin Károly fia könyveszenemű kereskedésében Pécsen. Ára 50 kr.

A Budapesti egyetem polgárainak kíváló tisztelettel ajánlva.

Oh nagy Isten mutass nekünk,
Oyan magas hegyet,
A melyről mi közelebbről,
Láthatjuk az eget,
A melyről mi elérhetjük,
Azt a nagy csillagot,
A mely minden magyar szivre,
Bubánatot hagyott.

Réges régen sajogott már
Szivünkben a bánat,
De még ilyen fájdalommal
Soha fel nem támadt,
Meghalva jön a „legnagyobb,”
Borulj le hát arcra,

De tán még se, ne borulj le,
Emeld fel a fejed,
Nézd meg negyvenöt év után,
A csillagos eget,
Nézd, hogy ragyog, hogy tündököl,
Le a magasságból,
Most is hozzánákat hirdet,
A szent szabadságról.

Dalok.

Zöld erdőben bolyongtam
A nap lezálla rég,
Felcsillant a lombokban,
A csillaghimes ég . . . .

Sötét volt lent körülöttem,
És im a lomb megett
Felgyul a strú zöldben
Egyszerre kék szemed.

Álmomban most is látok
Bübájós lángirást.
Fejemben örült álmok
Hajszolják egy a mást.

A régi álmok üdve,
Az álmatlan jelen,
Ott játszanak fel s letűnve
Tündöklő neveden.

Pekry Károly.

Kis könyvemhez.

Eredj kis könyvem a világba!
Ti szerelmes, bohó dalok!
Hirdessétek, hogy boldogságom
Elértem és czé nál vagyok.

Miket ezután fogok írni,
Azok más kötetbe valók.
Ott már a rythmus pontosabb lesz
S a hangulat vigasztalóbb.

Kritikusok jobbnak találják,
De nem lesz bennök már soha:
Az ifuságnak üdesége,
A szüzesség him pora.

Brády Albert.

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaju novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jozeфа** urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajšičara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki otijeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga družtva Č. Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i. t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

Zdravoslovje.

Zdravje je najljepši dar božji. Nikoje blago na svētu ga nadomestiti nemre; prez njega neima sreće, prez njega život nevrēdi nikaj. Najljepši dari uma betežniku su blago prez ikakve vrēdnosti, ar betežnik ne samo da nije moguć makar čim hasnitii, on je i rodbini, a i sebi na terh.

Pak koliko je dragocēno blago zdravje, to se ipak malo čeni i uvatuje, lakoumno se kviri i ruši. Kad je čovek betežen ili kad mu je jako zlo, onda veli: „neima nikaj prez zdravja,“ ali malo gdo zdrav misli na pogibelji, koje ovomu dragocēnomu blagu naškoditi ili ga sfondati mogu. Čovek dok je zdrav, navadno najmenje čeni zdravje, kaj više, ponajviše ga menje čuva, nego svoju opravu. Komaj kad ga je izgubii, pak zbetežal, vredi mu zdravje više, nego vae drugo, no navadno samo dotičas, dok trpi beteg; kak ozdravi, opet je stari lakoumnik.

Kreden i prirodan način života naj bolje i najtrajneše bude nam zdržal i ojačil zdravje, ovo najljepše zemeljsko dobro.

Ima doduše ljudih, koji misle, da je suvišno davati im regule (pravila), po kojih da živiju; nu ako je i koje tēlo moguće, da podnoša pogrešen život duže, nego slabo tēlo, to se ipak prestupak proti zakonom prirode kad taj osvętuje; posljedice nevrednoga života nikada ne izostaju.

Regule, po kojih trēba živeti, nisu zakoni po miloj volji, nego ih izkustvo (izprobanje) i razum prepisuju, a priroda ih zapovēda.

Vsakomu je anda potrebno znati, čem njegovo zdravje ovisi, kak lahko ga more izgubiti i kak da ga čuva. Nezna li to, more ga jako lahko izgubiti ili mu bar jako naškoditi i ovak znatno svoj život prikratiti.

Nu rekel nam bu gdogod mortii, da nemore svaki živeti po zdravstvenih regulah, ar mu to njegvo zvanje nedopusća. Istina doduše, ali vsaki mora i more toliko za svoje zdravje včiniti, da bar najveće povrede njegove odstrani. Moreš se doduše navikom na povrede zdravja navčiti, tak da se čini, kak da ti ne kode; ali zevsema je opravdano pitanje, nebi li vnego zdravši bil, da uvēk po zdravstvenih regulah živiš.

Ovi redki pokazali budu, kak da upotrebiš ono, kaj ti je potrebno za tvoj telovni i duševni život, da ga tim zdravo i vugodno sprevodiš.

1. Zdravi čist zrak.

Zrak je prva i prēka potreboća za život, prez kojega čovek nemre živiti.

Dihanjem čistimo krv ovak: udisanjem primamo vu pluća zraka, koji svojom najvažnijom sastojinom, kisikom, petvara črnu, izkvarenu krv, koja je vu plućima, vu zdravu i čerlenu, koju srce vu vse

strani i dele tēla pošilja i tim ga oživljuje, pokreće i hrani. Izdisanjem pako izhićeju se iz tēla pokvarjene i nepotrebne sastojine, naročitu uglji nu kiselinu.

Ako dišemo vu čistom zraku, bivamo krepeći, živci nam se jaćiju, sladje je demo, a sen nam je mirneši i čvrsteši; zato je od znatne važnosti, da li je zrak čist ili nečist, prost ili zatvoren, frizki ili pokvarjen.

Zrak se lahko kviri:

a) Vu sobah i spavalnicah, gde ima vnego ljudi, dčom izparivanjem kože, dčlom opet izdisanjem.

b) Vu nizkih, vuzkih slabo preluftanih pr storijah, ar zaprti zrak izkviri se, ter nikak negodi čoveku. Treba anda sve sobe vsaki dan vu vsakoj dobi ljeta dobro preluftati.

c) Vu stanovih, gde se peći kade lampice (o'enjke) gore i gde ima jako smeđećih stvarih, naravno je, da vu pluća dohadja vnego nevugodnih i škodljivih zmesih, ako se te prostorije gustograt nepreluftaju.

d) Vu hižah, gde se odviše kuri. Našemu zdravju najviše godi umjerena toplina, pokedob ona našu kožu steže i tim ju jakša, kаланje (cirkuliranje) sokovah pos-pješuje, a probavu olekšava. Jaka vrućina naproti razteže našu kožu i mo nas slabi, pokedob se jakim vrućintim

ZABAVA.

Zabrinuti birovi.

Jeli se je taj dogodjaj dogodil negda. ili sada, ili se stoprv bude dogodil, to je meni sve jedno; ja na to ništ nepazim, nego samo svoje tiram i pripovest pišem, a vredni čtevcii ju neka čteju, te se, na koliko bu moguće, zabavljaju.

Po Medjimurju su puti zločesti, blata dosta, jer je tlo nizko a pruda malo, — izvan u miestih blizu Drave i Mure ležećih —, te se je stoga Zaladska varmegjija pobrinula, da ljudem olakša obćenje med sobom, za nekoliko novih putev.

U Egerszegu je određeno, da ima Comissia sa miernikom na lice miesta iziti te načiniti put iz Hodžana mimo Vente do trnavskoga melina a od onud k Muri. Iz Goričan opet mora dojtii put, koj se s ovimi prije rečenimi puti, malo pred melinom ima spojiti te zajedno s onim prvim, — kak je već rečeno — k Muri voditi.

Comissia anda izide na lice miesta i miernik započne svoje dielo. — On meri,

te kud meri, tud popikati dade svoje mierničke količa, te je svojim mierenjem i količov popikavanjem bš u subotu popoldan gotov. Ali on iz vlastitog izkustva zna, da kroz nedelju, kad kaj kakovi mladi proksenjaki idu iz krčme, znaju takovi po miernikih popikani količii zginitii te je onda njihov cieloga tjedna posel zabadava.

Zaradi toga veli, po dovršenom poslu, miernik birovu: „Glavna stvar je anda gotova! Sad samo pazite, da popikani količii nebudu črez nedelju pokradjeni, a u ponedeljak bum došel i dalje delat.“

Birov odgovori: „Nikaj se nek neboje gospon inžinir, sve bu u redu!“

Nedelja projde i u ponedeljak točno se miernik postavi na svoje miesto, hotēći dalje posluvati Ali se čudim začudi, kad nenajde niti jednoga — ali baš niti jednoga jedin catoga zapiknenoga količa, na cieljoj liniji, kud je prošii tjeden meril.

Da dozvati birova te se srdito otrese na njega: „Jeli Vam nisam u subotu rekel, da pazite, da mi tko kroz nedelju neodnese popikane količe, jer je drugač ves bivši posel zabadav, a eto sad — gledite! — Svi su pokradjeni — niti jednoga neima!“

Potažno se posmehavajućki mu birovi odgovori: „Samo ne tak naglo, gospon inžinir; niti jedan količ nije vkradjeni. — Ja sam sen dal sve vun skupati, pak se je dal u staju za špricalku spraviti te su svi u podpunem broju u staji.“

Nezadovoljan seljak.

Nieki seljak je u šumi drva cepal, te jer je to dosta težki posel a najmre pako po lietu u vrućini mućiti i tropiti, dok drugi liepo u hladu na svilom preoblećenimi stolci ili kanapji počivaju te se zlatom igraju više, nego ja siromak s-kufrom. Ah siromaku samo na vek zlo ide! Zakaj nisem bogat?“

Dok si on ovak baja, zasvieti se na daleko okolo njega nekakovom nebeskom svetlostjum, te se neizmerno vugodna duha razprostre. Seljak se siromak prestaši te plaho gledii okolo sebe. — U tom se na jedan krat prađ njih stvori jedan dočarec sa plavimi rudanimi vlasii, u srebernoj opravi oblećen, a držeći u ruki zlatnu paličku, te mu reče:

„Bog stobom! Ti siromaski nesrećni čoviče! Čul sem tvoje zdihanje te sem došel,

sokovi razredjuju, odviše naglo kolaju, mi se znojimo i tim mlitavimo i slabimo.

c) Vu hižah, gde se kuha, pere, suši, kak takaj i vu novo napravljenih hižah i vu sobah, koje su na novo pofarbane ili ribane.

To vrđi za zrak vu sobah.

(Drugi put dalje)

Mlinar i vrag.

I.

Posred sela Dobrovca tekel je potok i gubil se tam negdi dal-ko vu šumi. Između šume i sela na zgodnom mestu stal je stari drevni melin deda Mihalja, zvali su ga Mihaljov melin. Nigdo vu selu zmišljava se, jeli je stareši melin ili mlinar, vsaki ih je još malih nog onakve zapametil: mlinar béli, nrzek, navěk zdrav i dobre volje, mehkoča erca i dobre duše: a tak i melin, od negda isti: na ljevi strani malo nagnut, sa svojimi četrtimi na pol sljepimi obluki, s cifrastimi trčkimi vrati i sa onom debelom hrastovom klupom, pod kojom je ležal veliki bunda-, javljajući se od časa do časa piškutljivim lajanjem, — takov je eto on stal ovdj, kak da nigdar nebi mislil prepasti. A okolo melina žaburile su ljepe pisane race i plavale kakti sněg béle guske čeli dan se kupajući i gačući. . . .

Tak je bilo pred desetimi ljetmi, tak je bilo lani, tak je i den denes.

Za mlinara Mihalja znalo se je na daleko, da je poštenjak, kakovi se rědko rodiju; vsaki dan je mlal, čeli dan je delal, a ipak nije imel skorom nikaj, do ono kruha i slanine, kaj pojel, i ono postelje, na kojoj je kakti zajec noć preboravil. Bilo ih je dođuše, koji su govorili, da ded Mihalj ima negdi pod kamenom vu vodi skritu kesu zlata, ali to su govorili samo onakvi ljudi, koji su o sebi mislil, da bi oni tak napravil, da na mlinarovom mestu; vekši dël naroda znal

je dobro, da ded Mihalj nejma nikaj, ar meru jemlje komaj onoliko, koliko mu je dosta, da se prehrani i popravi melina, a vse ostalo daroval je on sirmakom još vekaim, nego li je i sam bil. No vu đnu svoje duše on je skorom zval, kaj nikaj nejma, a ipak je čutil, da je bogat, — a to bogatstvo bila je njegovoga milosrdjem i ljubavjum na dehnuta duša. Nikoga on nije imel svoga, a opet mu je bilo vu duši, kak da je ves svět njegov, kak da je vsaki čovjek rodjeni mu brat, kak da je vse kud okom pogleda, vse njegovo. Takovo čuvstvo more samo iz zadovoljna i srećna srca iznikuti.

Za toga našega mlinara Mihalj znal je i sam črni vrag; za njega i razbijal si zdavnja već glavu, na koji bi način zapeljaj mlinara s pravoga puta i premamil ga na svoju stran Sprevince je kusal, da mu otme ono zadovoljstvo iz srca, — ali vse mu je bilo zahman; ar ded Mihalj ostal je jednako zadovoljen kada, je imel puno i kada je imel malo za mlati; pak kak je god vr.g nagadjaj, mlinar je ostal navěk jeden ter isti, niti se je srdil, niti šimfal, nego je samo rekel: Hvala Bogu: kak hoće on i njegovoga sveta volj, onak bude! . . . A črni onaj vrag, koji je našpinil kosmata svoja vuha, da uzmogne čuti i isto kucanje mlinarovoga srca, vrisnul je na ove mlinarove rěči od jada i muke, vsakiput mu se prav protivno dogodilo od onoga, kaj je on mislil i slutil, a to ga je peklo. . . . Pohadjajuć po svētu, znal se je vrag vsako ljetu bar jenkrat na vratu k Mihaljovomu melinu, da pokuša denes ovak, zutra onak, ej da bi mu pošlo za rukom mlinarovu dušu vu đruvu svoju knigu zapisati. Kniga ta črna i debela, od jake volovske kože, bila je puna prepuna imena; samo jeden kraj bil je već prék stotinu ljet prazen, a to je bilo ono mesto, koje je vrag čuval za mlinara Mihalja. Kadgod je vrag oprl tu knigu, pak je videl punu prepunu imena, a to su vse izgubljene duše, kojim je on već namenil posel i muke vu svojem temnom cesarstvu, vsaki put se je od miline nakesil; ali kak je opazil ono prazno mesto, okiselilo mu se lice, pak ga vsa radost prešla, kaj se već tak dugo muči a još ipak nemore, da zapiše ime deda Mihalja.

Nije ga vu taj čas niti to veselilo, kaj

vu njegovoj knjigi blistaju sjajna imena, kojimi se na zemlji pol svéta klanaja; imena, koja se tobože diče sa svojem pobožnostjum, a potajice i pod plašćem te pobožnosti čine najvećke rugobe; niti ona imena, koja na zemlji slove sa svoje pravičnosti, a vu istiuu počinjaju najvećka bezzakonja; niti ona imena, koja svēt diči zaradi neizmernih dobročinstvah, a vu nutriai duše nisu ti ljudi kadri niti očutiti, kaj je pravo dobročinstvo i kaj je sirotinja. . . . I još puno i puno takvih imenah bilo je vu toj knjigi, a prav takovi ljudi su se vragu najbolje dopadali, ar on najrjaje lovil ljudske naistarese misli i namjere, on je za svakom dobrom štal uskar najeden trenutak zla; za vsakom ljubavlju gledal je on nenavidnost i mržnju; za vsakim požrtvovanjem licemjerstvo. . . .

On je vsaki dan studiral listinu grěha, ali ne onoga nije mogel podmetnuti mlinaru Mihalju; u je već stotinu ljet listal po svomim knjižurinami, iz kojih se vučil, kak treba ljude loviti i rivati ih vu grěh, ali niti vu jednu od tih svojih mržah nije mogel vloviti deda Mihalja.

Kada je tak već vse moguće načine izprobaj, a ono mesto vu knigi mu još navěk ostalo prazno, zmislu se napokon, da odstrani deda Mihalja sa sveta, da već toliko nemanjguje zaradi njega, ar je pošla imel i prevč. A nakanil je, da ovak odstrani mlinara Mihalja: vu sredini ljeta, kada i onak povsud pitišne suša, a komaj ovdj ondi kapne kapljica dežijeka, počel se vrag spiuhati po oblakih i otkiskavati ih, samo da se nepreliju nad selom Dobrovcom. I već je tak dalko dotiral, da vu čelom selu nije bilo kaplje vode, niti melin melje, niti marha marha ima, da se do sita napije, ar ono malo vode, kaj prék noć vu zienca dotoče, razgrabi se još vu rano zorju, kak da je tekuce zlato. Pašniki su se osmodili, sadje od silne vrućine popadalo, a oranice izgorele, kak da bi je s pepelom posipal. Vsaki dan se je oblačilo, oblaki su se kakti črne strahote vsaki dan naganjali, kapnula je i po put gđe koja kapljica, ali dežij nije hotel padati, — ar kad god spravilo na deždj, vrag je razdvojil oblake ter se je opet razvedrilo,

(Drugi put dalje.)

po vekojoj moći poslan, da ti u nevolji pomorem. Zhtievaj sada kaj goder samo tvoje srđce želi, i želja ti bude izpunjena.“

Seljaku se pred očima meglilo, drhtal je od straha na celom tielu a raznovrstne misli su mu hotele mozdjane preobrnuti. — On svoju kosmatu kapu potegne iz glave, nakloni se ponizno i odgovori:

„Oh ti nebeski dečarec, koj si poslan, da mene siromaka srećnoga včiniš, i jer imaš moć, da moju svaku želju izpuniš, učini, da sve kaj svojimi rukami primem, postane zlato — čisto, suho zlato.“

Dečarec se na to čudnovatim posmehom nasmije te mu reče: „Ja sam hotel, da si nekaj boljšega izabereš, ali kad je to tvoja volja, nek ti bude izpunjeno!“ — Zatim se ga svojom zlatnom paličkom dotekne, — u tom se hipu zabliskne, strašno zagrmil, te dečec sa nebeskum svetlostjum i ugodnom duhom znikne, te se povrne prvašnji oblik šume i u njoj ves zapanjeni, začudjeni, prestrašeni još svoju kosmatu kapicu u ruki deržeći seljak, kojemu sad stoprv prav nije asno, kaj se znajim i okolo njega događja.

Za kratko vrijeme dojde k sebi, te pričme na svoju želju i dečarevo obećanje

misliti: „Ja sam si željel, da bu sve zlato, kaj z rukami primem, a dečarec mi je odgovoril, da neka mi bude želja izpunjena. Ako je dečarecovo obećanje istina, te moja želja izpunjena, onda sam ja najbogatši čovjek ovoga svieta i meni se više nije potrebno mučiti, kiniti i trapiti. — Hajd da probam obećanjem dečarcovom podeljenu mi moć“ — Ovak u sebi govoreći, prigru se i prime zrukom jednu, malo prije odsečenu hrastovu svrž, i nut čudo! — U ruki drži zlatu svrž punu zlatoga listja.

„Oh čudo — oh veselje! Anda je istina, kaj mi je dečarec obe al! dakle je istina, da sam ja najsrećneši i najbogatša čovjek ovoga svieta?“ — ovak sam sobom govori. — „Sada idem odmah domov, i moj započeti ovde posel nek netko drugi dovrš, meni toga više nije treba. Ja bum od sada samo najfinišu pečenku jel i najskuplje vino pil! Samo još sad za zadnji krat se hoću kruha zajesti, kojega sem sobom sim u gumu donesil i hladne vode napiti, a onda z bogom za naveke vi proste jestvine.“

Stim posegne za zemljenim vrćom. — Oh kak je žmhtil! — Pogleda ga, čisto zlato! — Pritekne ga k vustam, hoće piti, ali i voda se je u čisto zlato preobrnula. Vzeme kruh u ruke, zagrizne ga, ali oh ne

sreća, vtrgne si prvi zub u njem, jer je u grudu čistoga zlata sagriznul.

Kaj bu sad? — Sve, česa se samo dotekne, postane tvrdo i čisto. — „Oh ja bedak!“ — zavikne sada — „Kaj sem napravil? — U svojoj bedaštoći i pohlepnosti za zlatom, kaj sem napravil? — Ako bum gladen, kaj mi bu hasnela zlata pečenka, — ako bum žedjen, kak bum zlato vino i zlatu vodu pil? — Ah da bi mogel nazad k mojemu črnoma kruhu i čistoi vodi doiti, jer zlato bu moja sigurna smrt — i to od gladja i žedje.“

U ovoj najvećkog stiski i strahu od glada, med samim zlatom umrieti morati, nekaj ga stisne u prsih, te se onak ves zmućeni prene i probudi jer ovo sve je samo senjal.

„Hvala Bogu!“ — si zdehnul vesel, da ga je taj strašen sen i senja ostavila — „Hvala Bogu“ — veli — da miesto ovoga prokletoga zlata imam svoj svakdanji kruh, kojega u miru božjem zadovoljniji od onih zlatom obilujućih, uživam. — Hvala Bogu!

Em. Kollay

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše poštovane predplatnike, naj nam v novim ferialju ljeta predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju!

Vu Rimu, 6. aprila.

Ovdi se čuje, da bude austro magjarski poklisar pri Vatikanu, grof Bevertera, donesl cesaru Ferenc Jožefu od pape vlastoručuo pismo glede cirkveno-političkih pitanjah vu Magjarkoj.

— Obzirom na to, da bude okolo 15. aprila došlo vu Rim do 15.000 španjolskih hodočastnikov, zaključil je papa, da se proslava preglaseña Ivana Davila Diega Cadixkoga blaženim, obavi vu cirkvi sv. Petra, česa nije bilo od ljeta 1870.

— Papa bude vu cirkvi sv. Petra prijel španjolske hodočastnike 18. aprila.

— Tajni padinski konzistorij za praecornizaciju biskupah i kardinalah određen je za 18. junisa, a javni konzistorij za 21. juniuša.

— „Pol. Corr.“ novine javljaju iz Rima, da je skorom izvršeno, da bude vu prvom kozistoriju, koji se bude još ovoga meseca obdržaval, bude premembah vu vatikanskoj upravi. Papa je vrlo ozlovolenj deficitom od 137.000 lirah, koji su otkrili vu blagajni (kasi) Petrova krajcara. Zaradi toga uzorman je položaj kardinala Mocennia prezeša komisije za Petrov novčić i vatikanskog prefekta. Papa je takaj izjavil komisiji želju, da se vu Vatikanu vpeljaju još vekše prištednje (šparanje).

Car Vilim vu Beč.

Kak je već javljeno, prispel bude car Vilim vu petak 13. aprila ob 11 vuri pred poldan iz Opatile vu Beč, gde ga bude na južnom bahofu dočekal car i kralj Ferenc Jožef, vsi vu Beču boraveći hercegi i sluzi bene ličnosti. Car Vilim neće, kak se je zprience javljalo, odsesti vu Schönbrunn, nego vu cesarskom dvori. Ob 1 vuri po poldan pohoditi hoće car svoju husarsku regimentu br. 7 vu Josefstadskoj kasarni ter bude s oficiri zajtrekuval. Po poldan pohodil bar vse nadhercege i dvorsku jašionicu, gde budu kotrigi plemstva izpeljali glavnu probu za veliki karusel. Ob 6 vuri bude dvorski obed, za obedom bude car pohodil operu, gde bude popěvalo „Pagliacci. Vu subotu ob 11 vuri pred poldan odputuje car zahodnom željeznicom vu južnu Njemačku vu lov.

Konferencija biskupah vu Beču.

Ovih dneov ob 9 vuri pred poldan služil je vu cirkvi sv. Štefana kardinal-nadbiskup dr. Gruša veliku mešu, kojoj su nazočni bili vsi biskupi, koji su došli vu Beč na konferenciju. Poslje službe božje bila je sednica vu nadbiskupskoj palači, kojoj je predsedal kardinal grof Schönborn.

Sněg vu Italiji.

Iz Aquileje javljaju: Već 48 vur pada neprestance sněg vu varašu i okolici. Više željezničkih cvog zagrezlo je vu sněgu. Top lina pala na 12 gradusov izpod nulle. Dve žene našli su smrznjene na cesti.

Varaš Pariz.

Po najnoviši meri iznosi promjer varaša Pariza severa k jugu 8330 metrov, a od jugozahoda k severoizhoju 11.300 metrov. Površina iznosi 7802 hektara. Stanovnikah imel je 12. aprila 1891. ljeta 2.424.705 dušah, od kojih je bilo 180.000 stranskih. Dužina svih tramvajskih, omnibuskih i željezničkih linijah vu varašu iznosila je 550 kilometrah. Vu samoj gradskoj prefekturi bilo je 1. januara 1894. ljeta namješćeno 1447 osobah, a pri policiji 8000 policajov i preko 2000 drugih osobah. Proračun za ljeta 1894. izkazuje potreboću i pokriće od 336,265.550 frankov. Ljeta 1893. rodilo se je vsega skupa 61.001 dēte, vumrlo je 52.739 osobah, venčalo (zđavalo) se 22.917 parih. Ljeta 1892. popilo se je 4,498 611 litrov vina, tojest na vsakog stanovnika poprečno došlo je na ljeta 183 i pol litra. Vu istom je razdobju potrošeno 358,380.905 kilograma kruha, ter poprečno potrošil vsaki stanovnik na ljeta 146 kilogramov ili na dan 500 gramov.

Vu Rimu, 3. aprila.

Vu včerašnjoj sednici orsačkoga spravišća je prezeš Biancheri spomenul smrt Kossuthova i njegov dugotrajni boravek vu Italiji. Za tim je rekel: „Mi smo njegovoj uspomeni dužni najvećše stovanje. Njegovu budu ime vsi narodi s poštovanjem doti čas spominjali, dok bude vu njih živel kult slobode, domovine i samosvesti. Mi dugujemo krēposti velikog magjarskog patriote vekičvo poštovanje, a glas žalosti, koji denes došize od Dunava do nas, dokazuje, da se Italija žalosti i bili plemenitog magjarskog naroda sa simpatijom i prijateljstvom pridružuje, — a mi želimo, da ova simpatija i ovo prijateljstvo za navěk spaja u obedva naroda. (Odobranje). — Zatim je Biancheri predložil, da se familiji Kossuthovoj izjavi sažaljenje. (Obće odobranje).

Govori pri Kossuthovom pogrebu.

Bud impeštanske novine donese izvanvredno dugo izvješće o sprevedu (pogrebu) Kossuthovu, iz kojih je vrdno napomenuti nekoje momente iz vsake fele govorah, izrečenih nad njegovom rakom. — Prvi je nad rakom govoril luteranski biskup Sárkányi, koji Kossutha slavil, dičil kak „inicijatora i vtemeljitelu ustavnog života današnje Magjarske. Za njim je govoril Jókai vu pjesničkom stilu. Galja s kormajošom povrnula se je dimo s puta oko zemlje, I našla je novi svēt na mesto starog, na mesto starih hrastov mlad vrt pun palmah. Stari slomljeni likovi pozdravljaju pajdaša iz prošlosti, a pozdravlja ga i novo pleme, puno ljubavi. S Kossuthovim prahom povrnula se je i njegova duša vu domovinu ar ona neostavlja onih, koje ljube, — a on je ljubil domovinu i ima vnogo vu njoj da ljubi. . . . Vezda pozdravlja Jókai Kossutha kakti dušu, koja gleda vse, kaj se je vu domovini pripetilo i preobrazilo njegovom pomocu. Njegov povraće je slavije mira i izmirenja. . . . Ova duša vodi vezda razgovore sa Deškom i Bathy-ánijem, kojih prašina leži uz grobnicu Kossuthovu, Kossuth je na Deškov les (raku) poslal falacec ciprese, a tu se je on našel s lovor-vēncem najavētesak med živučimi ženami Magjarske Susret obedveh ovih simbolah bil je vrst okajanja idejah iz teških vremenah. . . . Osvrćuć se na žalost naroda, veli Jókai da su zahvalnost

i vērnost sestre. Narod, koj razme svoju dēcu tak poštovati: poštuje i njihovog oca; koj razme mrtve tak slaviti, dičiti, razme i hvaliti žive. Na istom među bilo je urezano na jednoj strani „pro libertate“ — a na drugoj „moriamur pro patria et rege nostro“. Nazdnjić je završil s uzklikom: „Vodi nas, ti velikane i vu smrti, narodnoj veličini vu susret!“

Načelnik Gerlocy nazval je vu svojem govoru: „Ovaj grob hoće biti Magjarska Meka“.

Na grobu govorili su aplegati svih strankah. Zadnji je govoril stari Pechy, koji je vzel staru zastavu iz ljeta 1848/9 ter ju nad grobom razvil i pognul.

Električna razsvjeta vu Temišvaru.

Iz Temišvara javljaju: Naša gradska električna razsvjeta jedina je vu Evropi, koja se vu gradskoj režiji, ter lani donesla 22.000 forinti dohodka. Zaradi toga dozvolil je varaš vekšim konsumentom od čene, koju su placali za razsvjetu po vuri sa 18 krajcarov, popust do 15%.

Orgulje iz bambusove trstine.

Vu jezuitskoj cirkvi vu Shangaon posvećene su nezdavnja orgulje, kaj ih je jeden kinezki kotrig toga reda (jezuit) izdelal. Orgulje ove nisu izdelane od kovine, nego od bambusa, ter je glas njihov neprišpodbivo ljep. Izvezitelj nekih englezkih novinah tvrdi, da vu Evropi kaj miloglasuešega nije čulo. Ti zvuci i glasovi mogli bi se samo angelskim nazvati. Bambusove orgulje imaju pak zvuu toga i tu veliku prednost, da im je čena za dvē tretine nižeša od čene metalnih orguljah, a poleg toga tak su lehke, da ih vsako dēte more iz mesta odnesti.

LOTERIJA Graz 7-ga apriliša 1894
72 58 22 33 40

Cena žitka. — Gabona arak.

1 m.-máza.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	50
Zab	Zob	6	50
Rozs	Hrž	5	—
Kukoricza 6	Kuruza stari	5.	—
„ uj	„ novi		
Árpa	Ječmen	6	—
Fehér bab	Grah beli	5.	—
Sárga „	„ žuti	4.	—
Vegyes „	„ změšan	4.	—

•The Gresham•

Pr »The Gresham« zvanom londonskom družtvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacunarju), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu vekšu ili menšju svotu i topoleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće pa dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto družtvo zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženskah i decah osigurati. Ovo družtvo ima svoje glavno upravništvo vu Buda-peštu.

NYILTTÉR*

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zúrichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammenesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Ház és föld eladás.

Felső-Pusztákoveczen egy cserépfedélű

LAKHÁZ

istálló és pajtával — továbbá 1% hold szántóföld — szabad kézből azonnal eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál

Jug Károlynál

Felső Pusztákovecz

501 1-2

Strahia testvérek

fűszerkereskedésében Csáktornyan egy jó házból való ifju

TANONCZUL

azonnal felvétetik.

500 2-2

Köszvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legtagabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicsőreleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólág legyen emlékeztetve hozva. Ezen népszerű házszer 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedorzsolás ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlánhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhöz Budapesten.

Kiváló találmány a zacherlin tinktura, melylyel mindazon helyeken, a hol a por nem jól tapad avagy nem hatolhat be meglepő gyors és biztos módon el-emésztí a férgek. A „Zacherlin tinktura” ennélfogva kiválóan alkalmas poloska előlések, balha és tetvek kiirtására, melyek hasadékok, rések és padlóba vagy állatok szőrébe fészkeltek be magukat. Zacherlin porral együtt használva ezen találmány nemesak a leggyorsabb, hanem a legtartósabb eredményt is nyújtja minden nem ill rovaroknál bárhol is tartózkodjanak ezek. A zacherlin tinktura üvegekben à 25 kr., vagy 1 frtért kapható, minden amugy is ismert Zacherlin elárusító helyeken. A czélszerű használathoz a külön ezen czélra készített szétporzó-készülék (á. 1 forint) szükséges.

896 1-1

A miskolci gyalog- és lovaslaktanya összes cement s csatornázási munkáinak vállalkozója.

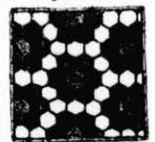
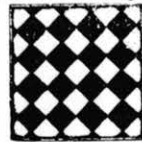
Sartory Oszkár

építő-anyagok raktára és cement-áru gyára Nagy-Kanizsán.

Van szereném azon tiszteletteljes jelentést tenni, miszerint raktáromban a legkitünőbb minőségű mező- és vakolat-gipsz, építészeti mész, hydr. mész, román cement, 1^a román cement és valódi perlmoosi portland cement

készletet tartok eredeti gyári árák mellett; továbbá: a Nagy-Kanizsán berendezett cementáru gyáramban kitűnő és valódi portland-cementből készült cementlemezeket, természetes vörös és fekete színben, különféle nagyságban közönséges és mesterséges márványban gyartok mindennemű épület díszítményeket, szállítok elvállalok cement építési munkálatokat u. m. venecia-terrazi gr. n. mozaik padozat talapat, vízvezető

cement-csatorna, falak szárazzá tétele, vízvezetékek helyreállítását, szarvasmarha abrak-sorompók, abrak lebütő kádak és vizgyűjtők elkészítését, Steyer homokköt, karsti és kararai márványt, kelheimi lemezt, elszigetelő kátrányos lemezeket — különösen előnyösek falak száraz állapotban megtartására, — kereszt-ágakat, falkapcsokat, a legjobb minőségű vasból gazdasági gépeket, ugyszintén szerszámokat, valódi chamotte kályhákat a legolcsóbb árák mellett szállítok általában minden az építészeti és gépszakmába vágó megrendelések a leggyorsabban és legutányosabban teljesíttetnek. Kívánatra előleges árszabásokat, mintalapokat, rajzokat, fényképeket és mintadarabokat mindenkor kész vagyok beküldeni.

Kiváló tisztelettel

Sartory Oszkár.

Fiók-üzlet MISKOLCON.

Gazdasági gépek és részegység-kereskedés
Gyártótelep: KÜLSŐ VÁCI-UT 7.

ELSŐ MAGYAR

Kedvező feltételek!
Gőzcseplőgépek
Legújabbak árak!
983 7-10

Gazdasági gépek, Budapest.
Hivatali levélczím:

